

DET KONGELIGE
UTDANNINGS- OG FORSKNINGSDEPARTEMENT

I henhold til liste

Deres ref

Vår ref
200503364

Dato
14.10.05

Høring

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2006-2007

Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) sender med dette forskrift om tildeling av utdanningsstøtte på høring. Nytt regelverk om tildeling av utdanningsstøtte skal settes i kraft fra 15. august 2006.

1. BAKGRUNN

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte fastsettes med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte (utdanningsstøtteloven), vedtatt 26. april 2005, jf. Besl.O.nr. 68 (2004-2005), jf. Innst.O.nr. 75 (2004-2005) og Ot.prp. nr. 48 (2004-2005).

I lovproposisjonen framgår det at forskriftene til utdanningsstøtteloven ville bli gjennomgått med sikte på forenkling og tilpasning til den nye loven og de administrative endringene som følger av moderniseringen av Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen). Det framgår videre i proposisjonen at forvaltningslovens normale regler om forhåndsvarsling og mulighet for uttalelse også bør gjelde i forbindelse med utarbeidelse av forskriftene om tildeling av utdanningsstøtte og om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån. Dette er bakgrunnen for at forskriften nå sendes på alminnelig høring.

2. ORIENTERING OM DE ENDRINGER SOM ER FORESLÅTT

2.1 Forslag om deling av forskrift til utdanningsstøtteloven

En viktig endring i forhold til gjeldende forskrift, er departementets forslag om å dele forskriften til utdanningsstøtteloven i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte og

forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån. Denne høringen gjelder forskrift om tildeling av utdanningsstøtte.

Gjeldende forskrift, fastsatt med hjemmel i lov av 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter, inneholder regler om tildeling av utdanningsstøtte for skoleåret 2005-2006 og om forrentning og tilbakebetaling av lån for 2005. Forskriften består av to forskjellige regelsett med forskjellig virkningstid. Reglene om forrentning og tilbakebetaling av lån trer i kraft fra 01.01.xx, mens reglene om tildeling av utdanningsstøtte trer i kraft fra 15.08.xx. Forskriftene er nært knyttet opp mot Stortingets budsjettvedtak i midten av desember, og det har vært praksis å fastsette forskriftene i to omganger: Regelverket om forrentning og tilbakebetaling av lån har blitt fastsatt før nyttår, mens regelverket om tildeling av utdanningsstøtte normalt har blitt fastsatt i løpet av februar.

Departementet ser det som hensiktsmessig å videreføre dagens praksis med ulike tidspunkt for fastsettelse og ulik virkeperiode, og ser det i lys av dette som naturlig med en formell deling av forskriftsverket. Endringen innebærer ingen realitetsendringer for brukerne av regelverket.

2.2 Forslag om strukturelle endringer og endringer i språkbruk

Det fremmes i denne høringen forslag om til dels betydelige endringer i forskriftsverkets oppbygging, form og språkbruk, av hensyn til forenkling og lesbarhet. Disse endringene innebærer ikke realitetsendringer i ordningene.

I forskrift om tildeling av utdanningsstøtte dreier endringsforslagene seg for en stor del om strukturelle forhold. Kapitlene er for en stor del omstrukturert i forhold til tidligere, med sikte på mer logisk oppbygning. Av hensyn til høringsinstansene er det ved hver forskriftsbestemmelse henvisning til tilsvarende bestemmelse i gjeldende regelverk. I den grad forskriftsbestemmelser fra gjeldende regelverk foreslås tatt ut, er dette kommentert.

Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at også rekkefølgen på kapitlene er endret i forhold til gjeldende forskrift. Endringene innebærer:

- Regler om støtte til utdanning i land utenfor Norden er flyttet fra kapittel V til kapittel IV
- Regler om fødselsstipend, sykestipend og flyktningstipend er flyttet fra kapittel IV til kapittel V
- Regler om støtte og ettergivelse for statsborgere fra utviklingsland og land i Sentral- og Øst-Europa og Sentral-Asia (kvoteordningen) er flyttet fra kapittel IX til kapittel VI

2.3 Forslag om endringer i ordningene for tildeling av utdanningstøtte

Det fremmes følgende forslag om realitetsendringer i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte, jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006):

- a) Endringer i regelverket for statsborgerskap og tilknytning til Norge, jf. kapittel I punkt 2
- b) Innføring av støtte til forsinkelse ved deltidsutdanning, jf. kapittel I punkt 9.1.1
- c) Utvidelse av grensen for hvor lang tid det kan bli gitt støtte til studenter som tar Ph.d.-utdanning i land utenfor Norden, jf. kapittel I punkt 8.3.1
- d) Økning i basisstøtten, jf. kapittel III punkt 2.1.
- e) Endring i definisjon av "egen boenhet i huset der foreldrene bor", jf. kapittel III punkt 3.1.1
- f) Utvidelse av låneadgang for studenter ved private læresteder, jf. kapittel III punkt 8.1
- g) Bortfall av ordningen med å se bort fra formue som ektefellen/samboeren har i særøie, jf. kapittel III punkt 6.3.1
- h) Endret minstepeløp for stipend og lån, jf. kapittel II punkt 9.1 og kapittel III punkt 9.1
- i) Innføring av behovsprøving av forsørgerstipend når begge foreldrene er i utdanning jf. kapittel II punkt 5.1 og kapittel III punkt 5.1
- j) Bortfall av bostipend til elever som har vært gift og som bor sammen med foreldrene, jf. kapittel II punkt 3.2.1
- k) Bortfall av å knytte botidskravet opp mot botid i andre nordiske land ved tildeling av støtte til utdanning utenfor Norden jf. kapittel IV punkt 1.2
- l) Bortfall av krav om behov i Norge ved støtte til yrkesfaglig opplæring i land utenfor Norden når tilsvarende utdanning ikke tilbys i Norge, jf. kapittel IV punkt 3.4.2
- m) Endring i ordningen med språkstipend for delstudenter jf. kapittel IV punkt 5.1.2
- n) Bortfall av unntaksordning i reisestipendordning, jf. kapittel IV punkt 9.1
- o) Innføring av skolepengestøtte og tilleggsstipend ved forsinkelse på grunn av fødsel, sykdom og funksjonshemming, jf. kapittel IV punkt 8.1 og 8.2
- p) Endring i vilkårene for rett til fødselsstipend, jf. kapittel V punkt 1.1

Ytterligere realitetsendringer i ordningene, er omtalt i merknad til den enkelte forskriftsbestemmelse.

2.4 Forvaltningspraksis

Lånekassen har hittil utarbeidet nærmere regler til forskriftene. Dette har vært gjort med hjemmel i lov av 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter. De nærmere reglene har gitt uttrykk for Lånekassens praksis med hensyn til forvaltning av den enkelte forskriftsbestemmelse. Det har vært en forutsetning at de nærmere reglene verken skal være utvidende eller innsnevrende i forhold til forskriftsbestemmelsens ordlyd. Det har videre vært en forutsetning at de nærmere reglene ikke har gitt uttømmende fortolkning av skjønnsbestemmelser i forskriften.

Selv om den formelle hjemmelen for utarbeidelse av slike nærmere regler er tatt ut av ny utdanningsstøttelov, vil Lånekassen fortsatt nedfelle sin praksis i tilgjengelige dokumenter. For å tydeliggjøre at de aktuelle kommentarene ikke er ekstra regler, men

et uttrykk for praksis og forklaringer av forskriftsbestemmelsene, vil de aktuelle kommentarene for fremtiden bli kalt merknader. Lånekassens merknader må ikke forveksles med de merknader som framgår i vedlagte høringsdokumenter.

Gjennom den forskriftsrevisjonen som nå er gjennomført, har departementet vurdert det som hensiktsmessig å inkludere en del av Lånekassens nærmere regler i forskriftsbestemmelsene. I den grad dette er gjort, er det presisert i merknaden til forskriftsbestemmelsen.

3. HØRINGEN

3.1 Innholdet i høringen

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte består av seks kapitler:

Kap. I	Hovedregler
Kap. II	Støtte til søker som har rett til videregående opplæring
Kap. III	Støtte til søker i høyere utdanning og søker i fagskoleutdanning, folkehøyskole og annen utdanning som ikke er omfattet av opplæringslova § 3-1
Kap. IV	Støtte til utdanning i land utenfor Norden
Kap. V	Fødselsstipend, sykestipend og flyktningstipend
Kap. VI	Støtte og ettergivelse for statsborgere fra utviklingsland og land i Sentral- og Øst-Europa og Sentral-Asia (kvoteordningen)

Samtlige kapitler er gjenstand for høring. Som vedlegg følger departementets forslag med merknader. Merknadene gir opplysninger om realitetsendringer i forhold til gjeldende regelverk, men presiserer også i enkelte tilfeller hvordan bestemmelsen skal forstås.

Gjeldende regelverk, for sammenligning med høringsforslaget, finnes på Lånekassens internettsider: www.lanekassen.no

3.2 Budsjettmessige forhold

Høringsutkastet er basert på Regjeringens forslag til statsbudsjett, jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006), som ble lagt fram 14. oktober.

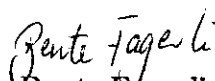
Høringen av vedlagte forskrift gjelder derfor ikke budsjettmessige forhold som nå er til behandling i Stortinget.

3.3 Høringsfrist

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte trer i kraft fra 15. august 2006.

Høringsfrist settes til 14. januar 2006.

Med hilsen

Bente Fagerli (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ragnhild Skålid
rådgiver

Vedlegg:

Høringsinstanser

Høringsdokumenter for kapitlene I-VI

Forslag om forskrift om tildeling av utdanningsstøtte